Akademik Yazım & Sunum | Başlangıç | Yüksek lisans | Doktora | Akademisyen

APA 7 Türkçe Metinde "ve ark." mı "vd." mi? Kural, Kılavuz Farkları ve Örnekler

Üç ve daha fazla yazarlı kaynaklarda Türkçe metinde et al. yerine vd. mi ve ark. mı yazılacağı: TDK Kısaltmalar Dizini'ndeki karşılıklar, APA 7 kuralı, enstitü ve dergi kılavuzlarının farkları, yazım örnekleri ve kaynak yönetim programı ayarları.

Zafer Hoca · Yayın: 08.11.2026 · 7 dk okuma

Kısaca: APA 7, üç ve daha fazla yazarlı kaynakta ilk atıftan itibaren yalnız ilk yazarın soyadını ve "et al." ifadesini ister; Türkçe karşılığı belirlemez. Türkçe metinlerde iki karşılık kullanılır: "vd." (ve diğerleri) ve "ve ark." (ve arkadaşları). Bağlayıcı olan enstitünüzün yazım kılavuzu ya da derginin yazar rehberidir. Kılavuz bir şey söylemiyorsa "vd." daha savunulabilir bir tercihtir, çünkü TDK Kısaltmalar Dizini'nde "ve diğerleri" anlamıyla yer alır. Hangisini seçerseniz seçin, bütün metinde aynısını kullanın.

"ve ark." ile "vd." arasındaki fark nedir?

İki ifade de aynı işi görür: çok yazarlı bir kaynağı metin içinde kısaltarak anmak. Fark, Türkçedeki dayanaklarında ve hangi çevrede alışkanlık hâline geldiklerindedir.

APA 7'de metin içi atıfın bütün kurallarını, kaynakça örneklerini ve APA 6'dan farkları APA 7 kaynak gösterme örnekleri maddesinde bulabilirsiniz. Bu madde yalnız tek bir soruya odaklanır: Türkçe yazdığınız tez ya da makalede üç ve daha fazla yazarlı kaynak için "et al." yerine ne yazacağınız, kılavuzların neden farklı şeyler istediği ve seçtiğiniz biçimi nasıl tutarlı uygulayacağınız.

Biçim	Açılımı	Dayanağı	Nerede görülür?
et al.	Latince et alii (ve diğerleri)	APA 7'nin kendi biçimi	İngilizce metinler; et al. isteyen Türkçe dergi ve enstitüler
vd.	ve diğerleri	TDK Kısaltmalar Dizini'nde "ve devamı, ve diğerleri" olarak yer alır	APA'yı Türkçeleştiren birçok tez kılavuzu ve dergi
ve ark.	ve arkadaşları	Yerleşik kullanım; TDK dizininde bu anlamda bir kayıt yoktur	Özellikle sağlık bilimlerinde Türkçe makale ve tezler

TDK "vd." ve "ark." için ne diyor?

Türk Dil Kurumunun Kısaltmalar Dizini'nde "vd." kısaltmasının karşılığı "ve devamı, ve diğerleri" olarak verilir. Yani "vd.", "et al." ifadesinin doğrudan Türkçe karşılığıdır ve sözlükte bir dayanağı vardır.

Aynı dizinde "ark." kısaltması ise "Arkeoloji" karşılığıyla yer alır; "arkadaşları" anlamında bir kayıt bulunmaz. Bu, "ve ark." kullanımının yanlış olduğu anlamına gelmez. Bu biçim uzun süredir kullanılan bir akademik alışkanlıktır ve onu isteyen kılavuzlarda doğru biçim odur. Ancak kılavuzunuz serbest bırakıyorsa, dil açısından savunması daha kolay olan "vd."dir.

Jüri ya da hakem "ve ark." biçimini sorgularsa en güçlü cevabınız kılavuzunuzdur. Kılavuz "ve ark." istiyorsa ilgili sayfayı not edin; istemiyorsa ve tercihi size bırakıyorsa "vd." kullanmak tartışmayı baştan önler.

APA 7'de "et al." kuralı nasıl işler?

Türkçe karşılığı ne olursa olsun, kısaltmanın ne zaman kullanılacağını APA 7'nin kuralı belirler. Kural yazar sayısına göre değişir:

- **Tek yazar:** Her atıfta soyadı ve yıl yazılır: (Yılmaz, 2024).
- **İki yazar:** Her atıfta iki soyadı da yazılır, kısaltma kullanılmaz: (Yılmaz ve Demir, 2024).
- **Üç ve daha fazla yazar:** İlk atıftan itibaren yalnız ilk yazarın soyadı ve kısaltma yazılır: (Yılmaz vd., 2024). APA 6'daki "ilk atıfta bütün yazarlar" kuralı APA 7'de yoktur.
- **Kurumsal yazar:** Kurum tek bir yazar sayılır; kısaltma kullanılmaz.

Kısaltma yalnız metin içindeki atıfta kullanılır. APA 7 kaynakçasında "et al." de "vd." de yazılmaz; 20 yazara kadar bütün yazarlar sıralanır. Kaynakçadaki bu kuralın ayrıntısı ve 21 ve daha fazla yazarlı kaynakların yazımı için kaynak gösterme hataları maddesine bakabilirsiniz.

Metin içinde "vd." ve "ve ark." nasıl yazılır?

Seçtiğiniz kısaltmanın yazımında küçük ayrıntılar önemlidir. Aşağıdaki tablo iki Türkçe biçimin parantez içi ve anlatı içi kullanımını gösterir; örnek adlar varsayımsaldır.

Atıf türü	vd. ile	ve ark. ile
Parantez içi	(Yılmaz vd., 2024)	(Yılmaz ve ark., 2024)
Anlatı içi	Yılmaz vd. (2024)	Yılmaz ve ark. (2024)
Doğrudan alıntı	(Yılmaz vd., 2024, s. 15)	(Yılmaz ve ark., 2024, s. 15)
Birden çok kaynak	(Aksoy vd., 2023; Yılmaz vd., 2024)	(Aksoy ve ark., 2023; Yılmaz ve ark., 2024)

- **Nokta:** Her iki kısaltma da noktayla biter. İngilizcede "et" sözcüğünden sonra nokta konmaz, yalnız "al." noktalıdır.
- **Virgül:** Parantez içinde kısaltmadan sonra, yıldan önce virgül konur. Yalnız ilk yazarın soyadı yazıldığında soyadı ile kısaltma arasına virgül konmaz (birden çok ad yazılması gereken durum aşağıda).
- **İtalik:** "et al.", "vd." ve "ve ark." italik yazılmaz. İtalik kullanımının öteki kuralları için akademik metinde italik ve tırnak maddesine bakabilirsiniz.
- **Ek getirme:** "Yılmaz vd. (2024)" yapısına ek getirmek çoğu zaman göze hoş görünmeyen biçimler doğurur. Cümleyi ek gerektirmeyecek biçimde kurmak en temiz çözümdür: "Yılmaz vd. (2024) tarafından yapılan çalışmada..." ya da "Yılmaz vd. (2024), ... bulmuştur."

Kısaltma iki farklı kaynağı aynı gösteriyorsa

Aynı ilk yazarlı ve aynı yıllı iki ayrı kaynak, kısaltıldığında birbirinin aynısı görünebilir. APA 7 bu durumda iki kaynak ayrışana kadar yazar adlarını yazmayı, kalanı kısaltmayla vermeyi ister. Örneğin Yılmaz, Demir, Kaya ve Aksoy (2024) ile Yılmaz, Demir, Şahin ve Aksoy (2024) kaynaklarının ikisi de "Yılmaz vd., 2024" olarak görüneceği için ayrıştıkları üçüncü ada kadar yazarsınız: (Yılmaz, Demir, Kaya, vd., 2024) ve (Yılmaz, Demir, Şahin, vd., 2024). Bu kullanımda kısaltmadan önce virgül konur.

Kaynaklar yalnız son yazarda ayrışıyorsa kısaltılacak ad kalmadığı için bütün adlar yazılır. Yazar listeleri tamamen aynı ve yıl da aynıysa ad yazmak işe yaramaz; bu durumda yıla harf eklenir: (Yılmaz vd., 2024a) ve (Yılmaz vd., 2024b).

Enstitü ve dergi kılavuzları neden farklı şeyler istiyor?

APA, İngilizce yazım için hazırlanmış bir stildir. Türkçe bir metinde "et al.", "&", "p." gibi biçimlerin hangi Türkçe karşılıklarla yazılacağına APA karar vermez; bu kararı stili kullanan kurum verir. Bu yüzden aynı üniversitenin iki enstitüsü bile farklı biçimler isteyebilir.

Kılavuzlarda karşınıza çıkabilecek tutumlar genel olarak şunlardır:

1. **Türkçe karşılık zorunlu:** Kılavuz "vd." ya da "ve ark." biçimlerinden birini açıkça ister. Bu durumda başka biçim kullanmak biçim düzeltmesine yol açar.
2. **İngilizce biçim zorunlu:** Kılavuz, Türkçe metinde de APA'nın özgün biçimini (et al., &) korumanızı ister.
3. **Kaynağın diline göre:** Bazı kılavuzlar Türkçe kaynakta "vd.", İngilizce kaynakta "et al." ister. Bu kuralı uyguluyorsanız ayrımı her atıfta aynı ölçüte göre yapın.
4. **Serbest bırakma:** Kılavuz yalnız "APA 7'ye uyun" der. Bu durumda tercihinizi bir kez yapıp bütün metinde uygulayın.

Önce kılavuzun güncel sürümüne bakın. Enstitüler yazım kılavuzlarını zaman zaman yeniler; eski bir tezi örnek alarak biçim seçmek, kılavuzun artık istemediği bir biçimi kopyalamanıza yol açabilir. Makalede ise derginin yazar rehberi ve son sayılarda yayımlanan makaleler en iyi ölçüdür.

Adım adım: Doğru biçimi seçmek ve tutarlı uygulamak

1. **Kılavuzu bulun.** Tezde enstitünüzün güncel tez yazım kılavuzunu, makalede derginin yazar rehberini açın ve "metin içi atıf" bölümünü okuyun.
2. **Örneklere bakın.** Kılavuzun metninde kural açık değilse, kılavuzdaki örnek atıflar hangi biçimi kullanıyor, ona bakın.
3. **Kararı yazın.** Kural yoksa "vd." ya da kılavuzun örneklerindeki biçimi seçin ve tez notlarınıza yazın. Danışmanınızın bir tercihi varsa bunu baştan sorun.
4. **Programınızı ayarlayın.** Kaynak yönetim programı kullanıyorsanız atıf dilini ya da stilini seçtiğiniz biçime göre ayarlayın (aşağıya bakın).
5. **Teslimden önce arayın.** Belgede "et al", "vd." ve "ark." sözcüklerini ayrı ayrı aratın. Seçmediğiniz biçimden tek bir örnek bile kalmamalı.

Zotero, Mendeley ve EndNote'ta "vd." nasıl ayarlanır?

Kaynak yönetim programları kısaltmayı otomatik ürettiği için ayar bir kez doğru yapılırsa tutarlılık sorunu kendiliğinden çözülür.

- **CSL tabanlı programlar (Zotero, Mendeley):** Bu programlar Citation Style Language stillerini kullanır. CSL'nin Türkçe dil dosyasında "et al." karşılığı "vd.", "and" karşılığı "ve" olarak tanımlıdır. Zotero'da belge tercihlerinden atıf dilini Türkçe seçtiğinizde metin içinde "vd." üretilir; Mendeley gibi öteki CSL tabanlı programlarda da önce dil ayarına bakın. "ve ark." isteniyorsa stil dosyasını düzenlemeniz gerekir. Ayrıntılar için Zotero kullanım rehberi maddesine bakabilirsiniz.
- **EndNote:** Çıktı stilinin yazar listesi ayarlarında "et al." ifadesi istenen Türkçe karşılıkla

değiştirilir ve stil yeni adla kaydedilir. Adım adım anlatım EndNote kullanım rehberi maddesindedir.

Programın ürettiği atıfı elle düzeltmeyin. Elle yapılan düzeltme, belge güncellendiğinde silinir ve metinde iki biçimin karışmasına yol açar. Değişikliği her zaman stil ya da dil ayarından yapın.

Sık yapılan hatalar

- **İki biçimi karıştırmak:** Aynı metinde hem "vd." hem "ve ark." ya da hem "vd." hem "et al." kullanmak en sık görülen biçim hatasıdır.
- **İki yazarlı kaynağı kısaltmak:** (Yılmaz vd., 2024) yalnız üç ve daha fazla yazarlı kaynak içindir. İki yazarlı kaynakta iki soyadı da her atıfta yazılır.
- **İlk atıfta bütün yazarları yazmak:** Bu APA 6 kuralıdır. APA 7'de üç ve daha fazla yazarlı kaynak ilk atıftan itibaren kısaltılır.
- **Kaynakçada kısaltma kullanmak:** APA 7 kaynakçasında yazarlar kısaltılmaz; 20 yazara kadar hepsi yazılır.
- **Noktayı unutmak ya da fazladan koymak:** "vd" ve "ve ark" noktasız yazılmaz; "et. al." biçimi de yanlıştır.
- **Kısaltmayı italik yazmak:** APA 7'de "et al." ve Türkçe karşılıkları düz yazılır.

Öteki akademik kısaltmaların (s., ss., t.y., Ed.) anlamları için akademik kısaltmalar sözlüğü maddesine bakabilirsiniz. Tezinizi İngilizce yazıyorsanız Türkçe karşılıklar yerine APA'nın özgün biçimleri kullanılır; bu konuda tez İngilizce yazılabilir mi maddesi yardımcı olur.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- Türk Dil Kurumu, Kısaltmalar Dizini
- Citation Style Language, Türkçe dil dosyası (locales-tr-TR)
- APA Style (APA 7 kuralları): https://apastyle.apa.org
- YÖK Ulusal Tez Merkezi (enstitülerin kabul ettiği tezlerdeki biçimleri görmek için): https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/

Etiketler: #Atıf #Makale #Tez

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza